

Gelden de 14 richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming ook voor psychologen en orthopedagogen die werkzaam zijn in de jeugd-ggz en hoe zit het met het tuchtrecht?

Psychologen en (ortho)pedagogen die werkzaam zijn in het jeugddomein staan vanaf 1 januari 2016 in beginsel geregistreerd in het BIG register of in het Kwaliteitsregister jeugd (SKJ). In de brochure '[Beroepsregistratie voor psychologen, \(ortho\)pedagogen en psychotherapeuten werkzaam in jeugdhulp en jeugdbescherming](#)' staat dit nog eens uitgelegd.

Door registratie zijn BIG geregistreerden van rechtswege geboden aan de algemene tuchtrechnorm van artikel 47 Wet BIG. SKJ-geregistreerden binden zichzelf door registratie en ondertekening aan de algemene tuchtrechnorm van het SKJ

Daarmee vallen ze dus onder het tuchtrecht:

Voor BIG geregistreerden zijn dat de [tuchtcolleges voor de gezondheidszorg](#).

Voor SKJ-geregistreerden is dat het [tuchtcollege van SKJ](#).

In beide gevallen toetst de rechter dus aan de tuchtrechnorm. Die lijken overigens erg op elkaar. In vrijwel alle uitspraken ziet men de volgende overweging terug:

“Het college wijst er allereerst op, dat het bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen er niet om gaat of dat handelen beter had gekund, maar om het geven van een antwoord op de vraag of de beroepsbeoefenaar bij het beroepsmatig handelen is gebleven binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening, rekening houdend met de stand van de wetenschap ten tijde van het klachtwaardig geachte handelen en met hetgeen toen in de beroepsgroep ter zake als norm of standaard was aanvaard.”

De tuchtrechter kijkt dus naar wat in de beroepsgroep ter zake als norm of standaard was aanvaard. Dat staat in de beroepscode van de desbetreffende beroepsgroep. Voor psychologen kijkt de rechter dan naar de [beroepscode NIP](#), voor pedagogen is dat de [beroepscode NVO](#), en naar de vakinhoudelijke richtlijnen of andere opiniestukken, handreikingen etc. Dit is ook een van de redenen waarom er in beide tuchtcolleges leden-beroepsgenoten zitten.

Wat betreft de vakinhoudelijke richtlijnen zal door het tuchtcollege dus gekeken worden naar de situatie waarin het professioneel handelen zich voordeed. Voor het jeugddomein zijn er nl. zeer veel vakinhoudelijke richtlijnen waarbij steeds gekeken moet worden voor welk type professional ze zijn geschreven. Soms zijn het monodisciplinaire richtlijnen, soms zijn het multidisciplinaire richtlijnen. Het NJI heeft onlangs een overzicht gemaakt: [Zoek een richtlijn](#).

Voor de brede jeugdhulp en jeugdbescherming bestaan er veertien [richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming](#). Zij gelden ook, voor zover toepasbaar, voor psychologen die werken in de jeugd-ggz. Bijvoorbeeld een richtlijn 'Samen beslissen' is veel minder gebonden aan een specifiek werkterrein, dan een richtlijn 'Pleegzorg'. Aan de totstandkoming van de richtlijnen hebben psychologen uit tal van werkvelden hun bijdrage geleverd en ook bij de autorisatie waren bestuursleden van het NIP/ NVO uit de verschillende werkvelden betrokken.

Voor de jeugd-ggz bestaan er daarnaast ook specifieke ggz-richtlijnen: die zijn deels te vinden op de [website van het NIP](#) en deels op de website van het [Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGZ \(NKO\)](#). De richtlijnen die in dat netwerk worden gemaakt zijn in beginsel leeftijdsonafhankelijk. Op [de website van SKJ](#) wordt verwezen naar het NKO.

Op de website van <http://richtlijnenjeugdhulp.nl/veelgestelde-vragen/> staat de volgende vraag:
Hoe verhouden de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming zich tot andere richtlijnen, bijvoorbeeld de jeugdgezondheidszorg of de geestelijke gezondheidszorg?

Antwoord: De richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming zijn in die gevallen waar ze over hetzelfde onderwerp gaan, aanvullend gemaakt aan andere bestaande richtlijnen of zorgstandaarden. De focus van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming is daarbij meer pedagogisch en contextueel. Waar nodig wordt in de richtlijnen verwezen naar andere richtlijnen of wordt de samenwerking met de andere velden van gezondheidszorg benoemd.

Het [kenniscentrum kinder- en jeugdpsychiatrie](#) heeft in opdracht van het NKO [een aantal generieke modules](#) ontwikkeld. Het kenniscentrum KJP verspreidt met name instrumenten en protocollen. Dat is iets anders dan richtlijnen of kwaliteitsstandaarden. Een richtlijn gaat pas behoren tot de professionele standaard van een beroepsgroep als die beroepsgroep een richtlijn heeft geautoriseerd. In de richtlijnen wordt de kennis, zoals ontsloten wordt door o.a. het kenniscentrum KJP, verdisconteerd.

Een tuchtcollege kijkt in de onderhavige casus waarover de klacht gaat dus steeds naar wat in de beroepsgroep ter zake als norm of standaard was aanvaard.
Van werkgevers in het jeugddomein wordt verwacht dat ze de norm van de verantwoorde werktoedeling toepassen. Dat betekent o.a. dat ze hun professionals in staat stellen te werken volgens hun professionele standaard (= beroepscode, richtlijnen etc).

Van de geregistreerde hulpverlener wordt verwacht (artikel 4.1.1. derde lid Jeugdwet): “De hulpverlener neemt bij zijn werkzaamheden de zorg van een goede hulpverlener in acht en handelt daarbij in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de voor die hulpverlener geldende professionele standaard.”

Dat alles betekent dus dat de toepasselijke professionele standaard op het vizier moet zijn en dat men daarnaar kan handelen of er beredeneerd van afwijkt als de situatie daarom vraagt.